

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 617/2022-12

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Straku a sudcov Roberta Šorla (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] zastúpeného JUDr. Alenou Chvojkovou, advokátkou, Záhradnícka 41, Bratislava, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 3Tdo/48/2021 z 5. januára 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 24. októbra 2022 domáha vyslovenia porušenia základných práv na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 47 ods. 2 ústavy a čl. 50 ods. 3 ústavy a práv na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru uznesením najvyššieho súdu o odmietnutí jeho dovolania v trestnom konaní, ktoré žiada zrušiť a vec vrátiť najvyššiemu súdu na ďalšie konanie.

II.

2. Sťažovateľ bol rozsudkom okresného súdu okrem pokračovacieho prečinu krádeže uznaný vinným aj z pokračovacieho zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1 Trestného zákona, ktorého sa mal dopustiť tak, že 2. februára 2011 a 25. marca 2011 dvakrát na rôznych miestach pristúpil k ženám, ktorým násilím vytrhol kabelku, a z obzvlášť závažného zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1 a 2 písm. d) a ods. 3 písm. a) Trestného zákona, ktoré sa mal dopustiť tak, že 10. apríla 2011 pristúpil k staršej žene, ktorej násilím vytrhol kabelku a spôsobil jej ťažkú ujmu na zdraví. Za to mu bol uložený úhrnný a súhrnný trest odňatia slobody na desať a pol roka. Krajský súd uznesením zo 17. októbra 2017 odvolanie sťažovateľa proti rozsudku okresného súdu zamietol.

3. Proti rozsudku krajského soudu podal stěžovatel dovolanie z důvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c), g), i) a j) Trestného poriadku. Namietal, že ani v jednom skutku lúpeže nebola vykonaná rekognícia jeho osoby poškodenými a nebol prítomný pri výsluchoch poškodených a svedkov a v jednom prípade bola použitá fotodokumentácia, ktorá sa týkala krádeže, za ktorú už bol odsúdený v inom konaní. V prípade osobitne kvalifikovanej lúpeže poukázal na to, že jeho vina bola vyvolená len z rozpornej výpovede poškodenej, ktorá poskytla na neho nepriliehajúci opis páchatel'a.

4. Ústavnou sťažnosťou namietaným uznesením najvyšší súd dovolanie stěžovatel'a podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol z dôvodu, že bolo zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Trestného poriadku.

5. K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku (zásadné porušenie práva na obhajobu) najvyšší súd uviedol, že táto zásada obsahuje právo obhajovať sa osobne, prostredníctvom obhajcu a právo na bezplatnú pomoc obhajcu. Najvyšší súd v tejto súvislosti poukázal na to, že stěžovateľ mal už v prípravnom konaní a aj pred súdom obhajcov, v dovolaní neuviedol žiadne konkrétne námietky, ktoré by odôvodňovali porušenie tohto práva, a z postupu orgánov činných v trestnom konaní a súdov nevyplýva, že by tieto jeho práva neboli rešpektované.

6. K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku (rozhodnutie založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom) najvyšší súd uviedol, že z dovolania nie je zrejmé, ktorú obhliadku miesta činu a fotodokumentáciu stěžovateľ namieta, keďže ju nijak nešpecifikoval, a rovnako z dovolania nie je zrejmé, v čom vidí nezákonnosť ich vykonania. K nevykonaniu stěžovateľom navrhovanej rekognície najvyšší súd uviedol, že súd nie je povinný vykonať navrhované dôkazy, ak ich nepovažuje za rozhodné či dôležité pre rozhodnutie. Ako nedôvodnú najvyšší súd vyhodnotil aj námietku neprítomnosti stěžovatel'a na výsluchoch v prípravnom konaní, keďže o ich konaní boli upovedomení jeho obhajcovia.

7. K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku (nesprávne právne posúdenie zisteného skutku), ktorého naplnenie stěžovateľ videl v tom, že bol odsúdený len na základe výpovede poškodenej, v ktorej boli rozpory, najvyšší súd uviedol, že správnosť a úplnosť zisteného skutku v dovolaní nemôže skúmať a meniť a je viazaný skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili súdy nižšieho stupňa.

III.

8. Stěžovateľ sa s argumentáciou najvyššieho súdu v namietanom uznesení nestotožňuje a považuje ju za prísne formálnu. Nesúhlasí s tým, že porušením práva na obhajobu a na spravodlivý súdny proces nie je to, ak je o úkonoch v prípravnom konaní upovedomovaný iba obhajca. Rovnako nesúhlasí s tým, že porušením práva na obhajobu a zároveň na spravodlivý súdny proces nie je zamietnutie návrhu na konfrontáciu s poškodenými. Chápanie porušenia práva na obhajobu podľa namietaného uznesenia považuje za príliš úzke a nevystihujúce komplex práv obvineného, najmä právo osobne sa zúčastniť úkonu a klásť otázky. Zdôrazňuje, že skutok sa stal, no iným, v ústavnej sťažnosti a ani v dovolaní neuvedeným spôsobom, čo by pri preukázaní jeho tvrdení viedlo k priaznivejšej kvalifikácii skutku. Preto, ak nebol pri výsluchu poškodených, má mať právo na konfrontáciu s týmto svedkom, pretože je hoc aj zastúpený obhajcom, iba on vie, ako sa skutok odohral. Stěžovateľ namieta aj záver najvyššieho súdu, že v dovolaní nedostatočne špecifikoval

nezákonnosť fotodokumentácie, keď uviedol, že fotodokumentácia v spise k jeho druhému skutku sa nezhoduje s týmto skutkom, ale so skutkom krádeže, za ktorý bol odsúdený v inom konaní.

IV.

9. Sťažovateľ bez akejkoľvek bližšej argumentácie, dokonca bez označenia obsahu základného práva namieta porušenie čl. 50 ods. 3 ústavy a čl. 47. ods. 2 ústavy. Obsahom práva podľa čl. 50 ods. 3 ústavy je právo obvineného na poskytnutie času na prípravu obhajoby a na obhajobu sebou samým alebo obhajcom. Z námietok sťažovateľa nevyplýva, že by mu tieto práva v trestnom konaní boli akokoľvek odopreté, keďže či už v prípravnom konaní alebo v konaní pred súdom mal obhajcu a využíval prostriedky obrany proti vznesenému obvineniu. To, ako sa orgány činné v trestnom konaní a súd vysporiadali s jeho obhajobou, nespadá do obsahu práv podľa čl. 50 ods. 3 ústavy. Rovnako zo žiadnych tvrdení sťažovateľa nemožno vyvodit', že mu bolo odopreté právo na právnu pomoc podľa čl. 47 ods. 2 ústavy. Sťažovateľ mal v prípravnom konaní a aj v konaní pred súdom obhajcu, a preto mu právna pomoc poskytnutá bola.

10. Čo sa týka námietok porušenia ústavných práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, treba uviesť, že ústavný súd v zásade nie je oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a aplikácii právnych predpisov v konkrétnom prípade viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (IV. ÚS 27/2010). Sťažovateľ nesúhlasí s tým, ako najvyšší súd vyložil prípustnosť dovolania z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, keď pod zásadné porušenie práva na obhajobu nezahrnul i to, že v konaní nebolo vyhovené jeho návrhom na konfrontáciu s poškodenými a v prípravnom konaní bol o jednotlivých úkonoch upovedomený len jeho obhajca. S týmito námietkami sa najvyšší súd vysporiadal tak, že obsah § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku stotožnil s obsahom základného práva podľa čl. 50 ods. 3 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 3 písm. c) dohovoru a v súvislosti s ďalším sťažovateľom uplatneným dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku tieto v ústavnej sťažnosti zopakované námietky vyhodnotil ako nedôvodné. Pritom poukázal na právo súdu rozhodnúť o tom, ktoré dôkazy budú vykonané a na to, že z neprítomnosti sťažovateľa na vyšetrovacích úkonoch nemožno vyvodit' porušenie jeho práv.

11. Takéto vysporiadania sa s dovolacími námietkami sťažovateľa nemožno považovať za prísne formálne, keďže všetky námietky sťažovateľa boli dovolacím súdom posúdené a vyhodnotené. Z hľadiska ústavného posúdenia treba rešpektovať právomoc najvyššieho súdu ústavne konformným spôsobom vymedzovať si prípustnosť dovolania a vychádzať z toho, že v prvom rade je vecou najvyššieho súdu určovať si koncepciu interpretácie prípustnosti mimoriadnych opravných prostriedkov, a to za predpokladu, že táto nie je nepriateľská z hľadiska ochrany základných práv a slobôd. Z ústavného hľadiska je podmienkou, aby takáto interpretácia nebola svojvoľná, ale ani formalistická a aby bola čo najústálenejšia, a teda súladná s právom na súdnu ochranu (II. ÚS 398/08, II. ÚS 65/2010). Najvyšší súd sa v namietanom uznesení vysporiadal so všetkými dovolacími námietkami sťažovateľa, a to s ohľadom na spôsob jeho argumentácie v dovolaní. V spôsobe, akým to najvyšší súd urobil, nemožno identifikovať porušenie základných práv sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, a to osobitne z toho dôvodu, že nie je zrejmé, ako sa či už nevykonanie konfrontácie s poškodenými a neprítomnosť sťažovateľa

na vyšetrovacích úkonoch, o ktorých bol upovedomený jeho obhajca, mala prejavíť v skutkových záveroch tak, ako boli ustálené v ústavnej sťažnosti nenamietanom rozhodnutí krajského súdu.

12. Právo obvineného navrhovať a zúčastňovať sa na vykonávaní dôkazov, teda aktívne sa zúčastňovať na procese dokazovania, vyplýva osobitne z čl. 6 ods. 3 písm. d) dohovoru, pričom toto právo treba vždy posúdiť s ohľadom na spravodlivosť celého konania a jeho výsledku. Z námietok sťažovateľa však nemožno vyvodíť, ako sa či už nevykonanie konfrontácie sťažovateľa s poškodenými, jeho neúčast' na vyšetrovacích úkonoch a nesprávnosť označenia fotodokumentácie mala nespravodlivo prejavíť na výsledku konania, a to v jeho časti, v ktorej bol v rozhodnutiach okresného a krajského súdu prijatý záver o tom, že ku skutkom došlo tak, ako sú opísané v skutkovej vete rozhodnutia okresného súdu. Bez toho, aby bolo zrejmé, že tieto nedostatky v procese dokazovania viedli k tomu, že odsúdenie sťažovateľa je výsledkom skutkového omylu, nie je dôvod na to, aby z týchto nedostatkov bol sformulovaný záver o tom, že namietaným uznesením najvyššieho súdu došlo k porušeniu základných práv sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

13. Sťažovateľ rovnako bez bližšej argumentácie namieta porušenie práva podľa čl. 13 dohovoru. K tomu treba uviesť, že porušenie tohto práva musí nadväzovať na aspoň obhájitelné tvrdenie o porušení iného práva chráneného dohovorom (ESLP vo veci Silver a ostatní proti Spojenému kráľovstvu z 25. 3. 1983). Článok 13 dohovoru sa tak vzťahuje iba na prípady, v ktorých sa podarí preukázať pravdepodobnosť tvrdenia o porušení práv garantovaných dohovorom (ESLP vo veci Boyle a Rice proti Spojenému kráľovstvu, rozsudok z 27. 4. 1988, séria A, č. 131). Porušenie iného práva podľa dohovoru na základe ústavnej sťažnosti sťažovateľa však nebolo preukázané.

14. Nemožno dospieť k tomu, že namietaným uznesením najvyššieho súdu došlo k porušeniu ktoréhoľvek uvedeného práva sťažovateľa podľa ústavy a dohovoru. Ústavná sťažnosť je zjavne neopodstatnená, a preto bola podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov odmietnutá.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. novembra 2022

Peter Straka
predseda senátu